

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/221/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7514221059
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Angelika Sopoligová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7514221059.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Angeliky Sopoligovej a členov senátu JUDr. Ľuboša Kunaya a JUDr. Petra Tutka v spore žalobkyň: 1. U. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. M. W. F., L. Z. XX, 2. M. T., rod. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom U. M. W. F., L.Í. Z. XX, obidve zastúpené JUDr. Milanom Slobodníkom, advokátom so sídlom v Košiciach, Štúrova 20 proti žalovaným: 1. C. R., nar. XX.X.XXXX, bytom U. L. Č..XXX, zastúpeného JUDr. Petrom Molitorisom, PhD., advokátom so sídlom v Košiciach, Štúrova 20 a 2. KOOOPERATÍVA poisťovňa a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní strán sporu proti rozsudku Okresného súdu Košice-okolie č.k. 14C/380/2014-194 zo dňa 14.3.2019

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok.

II. N e p r i z n á v a stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice-okolie (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) rozsudkom označeným v záhlaví rozhodol v tomto znení:

I. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 10 000,00 eur a žalobkyni v 2. rade sumu 5 000,00 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, pričom plnením jedného žalovaného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhému žalovanému.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

III. Súd priznáva žalobkyniam v 1. a 2. rade každej z nich právo na náhradu trov konania voči žalovaným v 1. a 2. rade v rozsahu 100 %.

2. Predmetom konania je žaloba žalobkyň proti žalovaným v 1. a 2. rade titulom náhrady nemajetkovej ujmy, ktorou sa žalobkyne domáhali, aby súd zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade k povinnosti zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 30.000,00 eur a v 2. rade sumu 25.000,00 eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy za zásah do života dcéry žalobkyne v 1. rade a sestry žalobkyne v 2. rade, ktorá tragicky zahynula pri dopravnej nehode, ktorú spôsobil žalovaný v 1. rade a to na základe tých skutočností, že dňa 30.11.2011 okolo 21.40 hod. pred priemyselným parkom pri obci Kechnec, okr. Košice-okolie viedol žalovaný v 1. rade svoje osobné motorové vozidlo zn. VW Passat EČ: V.-XXX Z. neprimeranou rýchlosťou v rozmedzí od 77,5-82,4 km/hod., pričom primeraná rýchlosť vozidla zodpovedajúca rozľadu vodiča na neosvetlenú vozovku v nočných podmienkach bola za aktuálnych adhézných podmienok v rozmedzí 48,7-52,8 km/hod., kde na priamom úseku vozovky v čase kedy míňal autobus, ktorý sa rozbiehal zo zastávky v protismernom jazdnom pruhu, spoza neho, z ľavej strany vybehla na vozovku do jeho smeru jazdy chodkyňa U. Q., na ktorú nereagoval včas a prednou časťou vozidla narazil do chodkyne, v dôsledku čoho táto utrpela pomliaždenie mozgu a vnútrolebečné krvácanie pri politraume, na následky ktorého dňa 4.12.2011 zomrela v Nemocnici s poliklinikou v Košiciach.

Rozsudkom Okresného súdu Košice-okolie zo dňa 25.3.2015 pod sp.zn. 5T/176/2012 bol žalovaný v 1. rade za uvedený skutok uznaný vinným, nakoľko z neobľahostnosti spôsobil smrť závažnejším spôsobom konania, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona, za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov. Podľa § 49 ods. 1 písm. a/, § 50 ods. 1 Trestného zákona sa mu výkon trestu odňatia slobody podmienenečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 20 mesiacov. Taktiež mu bol podľa § 61 ods. 1, 2 Trestného zákona uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo každého druhu v trvaní 30 mesiacov. Uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 21.9.2015 pod sp.zn. 8Po/44/2015 bolo odvolanie Okresného prokurátora a obžalovaného C. R. zamietnuté a rozsudok prvostupňového súdu nadobudol právoplatnosť dňa 21.9.2015.

3. Žalobkyňa v 1. rade uviedla, že jej dcéra Vierka, ktorá zomrela pri dopravnej nehode, žila s ňou v spoločnej domácnosti, bola slobodná a navzájom si veľmi dobre rozumeli, dcéra Vierka jej pomáhala a to finančne, ako i so starostlivosťou o syna Samuela, bola spoludlžníčkou na byt, ktorý si zakúpili formou hypotekárneho úveru a potom, čo tragicky zahynula, bol to pre ňu veľký šok a v dôsledku tohto nešťastia sa liečila na psychiatrii, keďže bola u nej zistená ťažká depresia s tým, že v spoločnej domácnosti okrem dcéry Vierky s ňou žil aj syn Samuel a dcéra Tatiana, ktorá sa neskôr vydala a odišla zo spoločnej domácnosti. Žalobkyňa v 2. rade bola sestra nebohej, ktorá s ňou žila v spoločnej domácnosti až do jej tragickej smrti, po tejto nehode odišla do Hlohovca za prácou s tým, že medzi ňou a neb. sestrou bol malý vekový rozdiel a dobrý vzťah.

4. Žalovaný v 1. rade poukazoval na podiel nebohej na vzniknutej nehode, pretože všetci ľudia, ktorí vystúpili z autobusu, zostali stáť na zastávke, pokiaľ odíde autobus, iba nebohá vykročila na vozovku. Vyjadril úprimnú sústrasť pozostalým s tým, že uviedol, že má zdravotné problémy, bol mu zistený nádor, psychicky sa neliečil, je ženatý a má dve maloleté deti, je zamestnaný vo firme J. S. a jeho priemerný čistý mesačný zárobok činí zhruba 750-800,00 eur.

5. Žalovaná v 2. rade namietala pasívnu vecnú legitímáciu a vzniesla aj námietku premlčania.

6. Súd prvej inštancie vykonal dokazovania v znení doplnenia učineneho v intenciách zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Košiciach pod sp.zn. 3Co/190/2017 zo dňa 31.5.2018, kde odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie správne ustálil základ uplatňovaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ako aj pasívnu legitímáciu oboch žalovaných s tým, že v dôvodoch rozsudku úplne absentuje vyhodnotenie správania sa neb. poškodenej pri rozhodovaní o výške priznanej nemajetkovej ujmy, keďže z trestného spisu, ktorý citoval je zrejme aj spoluzavinenie poškodenej, ktorá v nočných podmienkach vybehla z autobusu do vozovky bez toho, aby prechádzala cez prechod pre chodcov, resp. ako chodkyňa sa presvedčila, či môže bezpečne prejsť cez vozovku, kde nie je určený prechod pre chodcov. Rovnako sa odvolací súd vysporiadal aj s odvolacou námietkou žalovanej v 2. rade, keďže uviedol, že súd prvej inštancie správne právne ustálil pasívnu vecnú legitímáciu žalovanej v 2. rade, keďže žalobkyne ako poškodené majú priamy nárok proti žalovanej v 2. rade podľa § 15 ods. 1 zákona o povinnom zmluvnom poistení (ďalej len „PZP“), pričom podľa § 4 zákona o PZP má poistený z poistenia zodpovednosti právo, aby za neho poisťovateľ hradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody, pričom poukazoval na citované rozhodnutia NS SR, ako aj Ústavného súdu SR, z ktorých vychádzal. Odvolací súd tak zastával názor, že ust. § 4 ods. 2 písm. a/ zákona o PZP je potrebné vyložiť tak, že poistenie zodpovednosti kryje aj nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 OZ a pozostalí môžu tieto nároky podľa § 15 ods. 1 zákona o PZP uplatniť priamo proti poisťovateľovi rovnako ako všetky nároky na náhradu škody, čím vyhodnotil v tomto smere odvoláciu námietku žalovanej v 2. rade ako nedôvodnú. Taktiež sa vysporiadal s odvolacou námietkou týkajúcou sa premlčania nároku na náhradu škody a uviedol, že podľa § 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z., na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká právna úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila a preto premlčaciu lehotu je potrebné posudzovať rovnako ako dĺžku premlčacej lehoty proti žalovanému v 1. rade, teda podľa § 101 OZ (viď v tomto smere body 44. a 45. odôvodnenia zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu v danej veci). V bode 46. odôvodnenia napadnutého rozsudku súd prvej inštancie rovnako poukazoval na to, že odvolací súd pri posudzovaní základu uplatňovaných nárokov zo strany žalobkyň voči žalovaným v 1. a 2. rade uzavrel, že vzťah medzi žalovaným v 1. rade ako škodcom a žalovaným v 2. rade ako poisťovateľom a poisťovateľom škodcu nie je vzťahom upraveným v ust. § 511 OZ, teda nejde o solidárnu zodpovednosť žalovaných v 1. a 2. rade, ale o ich spoločnú zodpovednosť, čo znamená, že splnením povinnosti jedným zo žalovaných, zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť splniť u druhého zo žalovaných.

7. Preto v ďalšom konaní súd prvej inštancie v intenciách odvolacieho súdu vyhodnocoval správanie sa neb. poškodenej pri rozhodovaní o výške priznanej nemajetkovej ujmy s tým, že žalobkyne v 1. a 2. rade zotrvali na svojich predchádzajúcich vyjadreniach, pričom žalovaný v 1. rade poukazoval na právoplatné odsúdenie a vykonaný trest, ako aj prejavenu účinnú ľútosť z jeho strany, keďže rozsudok mal pre neho vysoko satisfakčný charakter vo vzťahu k žalobkyni a apeloval na vysokú mieru spoluzavinenia nebohej a navrhoval žalobu zamietnuť, alternatívne priznať nižšiu sumu finančnej náhrady titulom nemajetkovej ujmy. Žalovaná v 2. rade zotrvala na svojom stanovisku, čo sa týka premlčania, ako aj nedostatku pasívnej vecnej legitímácie v spore.

8. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 11 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 13 ods. 1 až 3 OZ, § 100 OZ, § 101 OZ, § 415 OZ, § 420 ods. 1 OZ, § 427 ods. 1 OZ, § 429 OZ, § 441 OZ, § 788 ods. 1 až 4 OZ, § 822 a § 823 OZ, § 4 ods. 2 písm. a/, ods. 4, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov a dospel k záveru, že vykonaným dokazovaním bolo nepochybne preukázané, že dňa 30.11.2011 došlo k dopravnej nehode pri obci V., T. T., kde žalovaný v 1. rade viedol svoje motorové vozidlo zn. VW Passat EČ: V.-XXX Z. neprimeranou rýchlosťou v rozmedzí 77,5-82,4 km/hod., kde primeranou rýchlosťou za aktuálnych nočných podmienok bola rýchlosť v rozmedzí 48,7 km/hod. - 52,8 km/hod., s ktorým premával po účelovej komunikácii, kde na priamom úseku vozovky v čase, kedy míňal autobus, ktorý sa rozbíhal zo zastávky v protismernom jazdnom pruhu, spoza neho z ľavej strany vybehla na vozovku do jeho smeru jazdy chodkyňa U. Q.Á., na ktorú nereagoval včas a prednou časťou vozidla narazil do chodkyne, v dôsledku čoho táto utrpela pomliaždenie mozgu, vnútrolebečné krvácanie pri polytraume, na následky ktorého dňa 4.12.2011 zomrela v Nemocnici s poliklinikou v Košiciach. Za spôsobenie smrti U. Q. v dôsledku uvedenej dopravnej nehody bol žalovaný v 1. rade právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Košice-okolie sp.zn. 5T/176/2012 zo dňa 25.3.2015. Ďalšou skutočnosťou je, že v čase dopravnej nehody mal žalovaný v 1. rade uzavreté povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel so žalovaným v 2. rade, a to poisťovňou KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group. V dôsledku dopravnej nehody, pri ktorej zomrela U. Q. - dcéra žalobkyne v 1. rade a sestra žalobkyne v 2. rade došlo k zásahu do života žalobkyň nezvratným spôsobom, došlo k drastickému zásahu do rodinného života tejto rodiny, k jej celkovému rozvratu a k doživotnému zásahu do emocionálnej sféry žalobkyň v 1. a 2. rade. V dôsledku smrti blízkej osoby pri dopravnej nehode došlo k nenávratnej deštrukcii interpersonálnych väzieb tvoriacich základ nad rámec súkromného života žalobkyň v 1. a 2. rade a tým k zásahu do ich osobnostných práv a do práva na súkromný a rodinný život. Za vzniknutú ujmu na ich osobnosti zodpovedá žalovaný v 1. rade ako vodič, ktorý riadil motorové vozidlo podľa § 420 OZ a táto jeho zodpovednosť vyplýva z ust. § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka, čím nepochybne v dôsledku konania žalovaného v 1. rade prišlo k zásahu do súkromia žalobkyň, najmä v citovej oblasti, čo zabezpečuje ochrana práva podľa § 11 OZ a keďže bolo v konaní preukázané, že medzi žalobkyňami a neb. U. Q. existovalo silné citové puto, keďže žalobkyňa v 1. rade bola jej matka a žalobkyňa v 2. rade jej sestra, spôsobený následok žalovaným v 1. rade mal pre nich mimoriadne traumatizujúce následky, keďže žalobkyňa v 1. rade musela vyhľadať odbornú pomoc psychiatra a keďže nepostačuje v danom prípade morálna satisfakcia, súd prvej inštancie konštatoval, že žalobkyne majú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, kde pri určení výšky primeraného zadosťučinenia posudzoval aj spoluzavinenie samotnej poškodenej. Z trestného spisu, ktorý súd citoval, vyplýva aj určitá časť spoluzavinenia, poukazujúc aj v danej veci na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 8To 44/2015-312 (č.l. 24 - 27 spisu), keďže v nočných podmienkach poškodená vybehla spoza autobusu do vozovky bez toho, aby prechádzala cez prechod pre chodcov, resp. ako chodkyňa sa presvedčila, či môže bezpečne prejsť cez vozovku, kde nie je určený prechod pre chodcov s tým, že poškodená prechádzala cez vozovku do jazdnej dráhy v protismere idúceho motorového vozidla a preto s odkazom na § 149 ods. 2 Trestného zákona súd vzal do úvahy nielen konanie obžalovaného, ale aj konanie poškodenej (viď v tomto smere odôvodnenie bodu 70. na str. 17 odôvodnenia napadnutého rozsudku) a preto s odkazom na citované ust. § 13 ods. 2 a 3 OZ, pri určovaní primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy, súd prvej inštancie prihliadal na závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy, okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo, okolnosti na strane pôvodcu zásahu, ako aj na strane postihnutej osoby, na podiel samotnej postihnutej osoby, na priebeh činnosti pôvodcu vyúsťujúcej do neoprávneného zásahu a dospel k záveru, že žalovaný v 1. rade a postihnutá majú rovnaký podiel na priebehu činnosti vyúsťujúcej do neoprávneného zásahu žalovaného v 1. rade v dôsledku dopravnej nehody, pri ktorej U. Q.Á. utrpela zraneniam, ktorým v nemocnici podľahla a preto, keďže u žalobkyne v

1. rade došlo k definitívnemu prerušeniu rodinných a citových väzieb, t.j. k strate dcéry a u žalobkyne v 2. rade sestry, s ktorou si vzájomne pomáhali a podporovali sa, pričom smútok zo strany dcéry je trvalý, nenahraditeľný ako je vzťah matky a dcéry, tak za primeranú peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy pre žalobkyňu v 1. rade považoval sumu 10.000,00 eur a u žalobkyne v 2. rade 5.000,00 eur a v prevyšujúcej časti žalobu žalobkyň zamietol vychádzajúc aj z toho, že žalobkyňa v 1. rade sa liečila na psychiatrii a v súčasnosti užíva lieky s tým, že žalobkyňa v 2. rade bola jej sestrou, ktorá sa po tragickej udalosti odsťahovala zo spoločnej domácnosti, nemala psychické problémy s tým, že zo strany žalovaného v 1. rade nešlo o úmyselné konanie.

9. Čo sa týka námietky žalovanej v 2. rade, týkajúcej sa pasívnej vecnej legitímácie v spore súd prvej inštancie poukazoval na preskúmanie tejto odvolacej námietky už v zrušujúcom uznesení Krajského súdu v Košiciach v danej veci (viď v tomto smere body 77. až 79. odôvodnenia napadnutého rozsudku) a to, aj čo sa týka odvolacej námietky premlčania (viď bod 80. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Mal za to, že vo veci je daná pasívne legitímácia žalovanej v 2. rade, pričom nárok nie je premlčaný. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP, vychádzajúc z plného úspechu žalobkyň.

10. Proti výroku rozsudku, ktorým súd žalobu zamietol v prevyšujúcej časti, podali žalobkyne v zákonnej lehote (včas) odvolanie. Uplatnili odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Mali za to, že v danom prípade súd nepriznal primeranú výšku titulom náhrady nemajetkovej ujmy a to so zreteľom nielen na neodstrániteľnú a trvalú stratu blízkej osoby, ale aj na hrubé porušenie dôležitých povinností zo strany žalovaného v 1. rade, s odkazom na závažnosť vzniknutej ujmy.

11. Žalovaná v 2. rade v zákonnej lehote (včas) podala odvolanie proti vyhovujúcemu výroku rozsudku, z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP. Opätovne poukazovala na nedostatok pasívnej vecnej legitímácie, ako aj na vznesenú námietku premlčania v znení učinенých v zdôvodnení, ktoré už uvádzala v predchádzajúcich vyjadreniach, pričom citovala rozsudok Najvyššieho súdu SR, ktorý ale nespočíva na ustálenej rozhodovacej praxi súdov. Uviedla, že čo sa týka výšky priznanej nemajetkovej ujmy, s odkazom na citované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, je možné finančné zadosťučinenie priznať len vo výnimočných situáciách, pričom súd musí vždy skúmať intenzitu takéhoto zásahu, ako aj konkrétne okolnosti daného prípadu, ktoré v danej veci vychádzajú z rovnakého podielu poškodenej, ako aj žalovaného v 1. rade. Navrhovala, aby odvolací súd rozsudok zmenil a žalobu voči žalovanej v 2. rade zamietol s tým, že si uplatnila nárok na náhradu trov celého konania.

12. Žalovaný v 1. rade v podanom odvolaní voči vyhovujúcemu výroku napadnutého rozsudku, ktoré zároveň treba považovať za podané vyjadrenie k odvolaniu žalobkyň v 1. a 2. rade, nesúhlasil s rozhodnutím súdu, keďže nevychádza z konkrétnych skutočností a preto mal za to, že vo veci došlo k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, pričom súd nepostupoval v zmysle bodu 69. odôvodnenia zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Košiciach č.k. 3Co/190/2017-154 zo dňa 31.5.2018, že podľa § 369 ods. 3 CSP mal súd prvej inštancie rozhodnúť aj o trovách odvolacieho konania.

13. Žalobkyne v podanom vyjadrení navrhovali, aby odvolací súd zamietol odvolanie žalovaného v 1. rade, ktoré je nedôvodné a to z dôvodu, že úmrtie jej syna je v tomto prípade bez významu, pretože preukázateľne trpela vážnymi psychickými problémami už dávno pred začatím tohto konania a syn zomrel až v priebehu konania, kedy jediným spúšťačom jej ochorenia bola práve smrť jej dcéry a nie iné žalovaným uvádzané okolnosti. Čo sa týka odvolania žalovanej v 2. rade, z jej odvolacími námietkami sa už vysporiadal odvolací súd vo svojom zrušujúcom uznesení s tým, že poukazovala na uznesenie Ústavného súdu SR, ako aj citovanú judikatúru Najvyššieho súdu SR.

14. Žalovaný v 1. rade v podanom vyjadrení, čo sa týka pasívnej vecnej legitímácie žalovanej v 2. rade citoval rozhodnutie NS SR sp.zn. 6MCdo/1/2016 zo dňa 31.7.2017, na ktoré poukazoval s tým, že strany sporu sa k týmto vyjadreniam už nevyjadřili.

15. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, účinného od 1.7.2016, ďalej len „CSP“) prejednal odvolanie žalobkyň, ako aj žalovaných v 1. a 2. rade, ako odvolania podané

včas a oprávnenými osobami proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a to z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobkýň, ako aj žalovaných v 1. a 2. rade nie je dôvodné.

16. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 21.10.2020 o 10,40 hod. č. dv. 212/II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia bolo zverejnené dňa 18.10.2020 na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1, 3 CSP a § 378 ods. 1 CSP.

17. Proti napadnutému rozsudku podali odvolanie obe strany sporu a to žalobkyne proti výroku pod č. II. napadnutého rozsudku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalovaní v 1. a 2. rade proti výroku č. I. napadnutého rozsudku v spojení s výrokom III. o nároku na náhradu trov konania, keďže s napadnutými výrokmi súvisí a to v zákonnej lehote (včas).

18. Žalovaná v 2. rade vznesla v podanom odvolaní totožné odvolacie námietky, s ktorými sa už odvolací súd vysporiadal v uznesení Krajského súdu v Košiciach pod sp.zn. 3Co/190/2017 zo dňa 31.5.2018, na ktoré aj pri opätovnom preskúmaní týchto odvolacích námietok poukazuje (viď v tomto smere body 49. až 59 odôvodnenia napadnutého rozsudku a s odkazom na § 387 ods. 2 CSP odvolací súd uvádza, že aj toho času ustálená rozhodovacia prax súdov vychádza z toho, že usmrtenie človeka je vážnym zásahom do súkromia a duševného zdravia blízkych osôb a zakladá právo na náhradu škody na zdraví vo všetkých jej formách, vrátane nemajetkovej ujmy s priamym nárokom proti poisťovateľovi s tým, že dĺžka premlčacej lehoty v prípade nároku voči poisťovni sa posudzuje rovnako ako dĺžka premlčacej lehoty proti žalovanému v 1. rade, t.j. podľa § 101 OZ, čím sú odvolacie námietky žalovanej v 2. rade v tomto smere právne irelevantné.

19. Odvolací súd len dopĺňa, že odvolatelia, t.j. žalobkyňa a žalovaní v 1. a 2. rade uplatnili odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP s tým, že odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený vtedy, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a keďže túto odvoláciu námietku uplatnil žalovaný v 1. rade v podanom odvolaní a poukazoval na nepreskúmateľnosť odôvodnenia rozsudku v znení neodôvodnenia konkrétnych okolností prípadu, viažucich sa k posudzovaniu spoluzavinenia poškodenej, je podľa odvolacieho súdu uplatňovaný správne odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP, t.j. že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (viď Stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR zo dňa 3.12.2015 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a súdov SR 1/2015), ktorého naplnenie ale odvolací súd vo veci nezhliadol.

20. Odvolací súd dáva do pozornosti, že podľa uznesenia Ústavného súdu SR z 3.7.2003 sp.zn. IV.ÚS 115/03 nemusí všeobecný súd dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu, uvádzaných účastníkmi konania (od 1.7.2016 stranami sporu). Preto odôvodnenie súdu prvej inštancie, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje pre záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka (strany sporu) na spravodlivé súdne konanie. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na uznesenie ÚS SR zo dňa 16.3.2005 sp.zn. II.ÚS 78/05, podľa ktorého súčasťou zákonného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra bola do 1.7.2016 rámcovo upravená v § 157 ods. 2 OSP s tým, že od 1.7.2016 je upravená v § 220 ods. 2 CSP a táto norma je aj uplatňovaná v tomto odvolacom konaní v zmysle § 393 CSP, keďže odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré sa v odvolacom konaní preskúmava.

21. Podľa názoru odvolacieho súdu závery súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch, nie sú v danej veci zjavne nedôvodné, nezlučiteľné s článkom 46 ods. 1 Ústavy SR a odôvodnenie napadnutých výrokov rozhodnutia súdu prvej inštancie ako celok spĺňajú parametre zákonného odôvodnenia podľa § 220 ods. 2 CSP účinného v čase vyhotovenia napadnutého rozsudku.

22. Odvolací súd uvádza, že aj keď žalovaní v podanom odvolaní poukazovali na rozhodovaciu prax súdov o danom predmete sporu a citovali konkrétne rozsudky, súd je vždy povinný vo veci rozhodovať so zreteľom na konkrétne okolnosti vyplývajúce z konkrétnej veci, berúc do úvahy len ustálenú rozhodovaciu prax súdov, so zreteľom na rozhodnutia NS SR uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovisk NS SR, berúc do úvahy rozsudok Krajského súdu v Prešove z 31.3.2016 sp.zn. 21Co/60/2015, ktorý sa jednoznačne venuje aj odvolacím námietkam žalovaných a preto odvolací súd na neho odkazuje.

23. Odvolací súd konštatuje, že predpokladom vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 11 a nasl. OZ sú existencia ujmy, ktorá spočíva vo vzniknutej traume a iných negatívnych následkov na strane žalobkyň, porušenie právnej povinnosti, resp. protiprávny úkon, ktorý spočíva v konaní tretej osoby zodpovednej za narušenie osobnostných práv žalobcov a príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním a ujmom.

24. Predpokladom vzniku nároku na náhradu škody podľa § 420 OZ je zase potreba naplnenia porušenia právnej povinnosti, vznik škody, vzťah príčinnej súvislosti medzi porušením a škodou, ako aj predpokladané zavinenie.

25. Odvolací súd uvádza, že v predmetnej veci jednoznačne z výsledkov vykonaného dokazovania bolo preukázané zavinenie žalovaného v 1. rade (viď rozsudok Okresného súdu Košice-okolie č.k. 5T/176/2012 zo dňa 25.3.2015 v spojení s uznesením č.k. 8To/44/2015 zo dňa 21.9.2015 Krajského súdu v Košiciach, ktorým bol žalovaný v 1. rade uznaný za vinného, za predmetný skutok, za čo bol aj súdom právoplatne uznaný vinným a odsúdený a nakoľko v zmysle § 193 CSP je súd viazaný rozsudkom, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal, žalovaný v 1. rade ako vodič motorového vozidla, ktorý zaviniel dopravnú nehodu, v zmysle § 11 OZ neoprávnene svojím konaním zasiahol do súkromného i rodinného života žalobkyň, pričom tento zásah do osobnostných práv žalobkyň je v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade vyplývajúcim z dopravnej nehody s tým, že ide o závažný zásah do rodinného a súkromného života žalobkyň, keďže týmto zásahom došlo k usmrteniu dcéry žalobkyne v 1. rade a sestry žalobkyne v 2. rade tak, ako to správne konštatoval súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku.

26. Odvolací súd uvádza, že uplatnenie nároku podľa § 13 ods. 2 OZ upravuje priznanie peňažného zadosťučinenia za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnostného práva na súkromný život v dôsledku úmrtia blízkej osoby. Súčasťou súkromného života je aj rodinný život, ktorý v sebe zahŕňa právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahu s ďalšími ľudskými bytosťami tak, aby bolo možné tieto rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. Smrť blízkej osoby tak môže vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným sociálnym, morálnym, citovým, kultúrnym väzbám predstavovať vážnu nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a naplňovanie osobnosti postihnutej fyzickej osoby, čo môže byť kvalifikované ako ujma znižujúca dôstojnosť či vážnosť v spoločnosti. Ust. § 13 ods. 2 a 3 OZ ale nevymedzuje hranicu (či už minimálne alebo maximálne), t.j. určenie takejto výšky a hovorí len, že výšku náhrady určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, pričom súd túto výšku určí podľa svojej úvahy, v danom prípade správne so zohľadnením aj na spoluzavinenie poškodenej nebohej.

27. Žalobkyne, ako aj žalovaní v 1. a 2. rade v spore taktiež uplatnili odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP.

28. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, prípadne zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán sporu

alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti.

29. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t.j. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, prípadne ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podriadenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu).

30. V smere nenaplnenia hore citovaných odvolacích dôvodov v spore, odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie sa zaoberal konkrétnymi skutočnosťami v zmysle naplnenia zákonných predpokladov podľa § 13 ods. 2 OZ, z ktorých vychádzal pri svojich úvahách z hľadiska určenia výšky priznanej nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch a správne vychádzal zo skutočnosti, že dopravnou nehodou bola usmrtená dcéra žalobkyne v 1. rade a sestra žalobkyne v 2. rade, čo bol tvrdý zásah pre rodinu spôsobujúci veľký smútok, stavy úzkosti a zúfalstva, pričom žalovaný v 1. rade žiadnymi dôkazmi nevyvrátil skutočnosť, že práve táto smrť dcéry žalobkyne v 1. rade zasiahla aj do jej psychického stavu, keďže sa liečila na psychiatrii, aj keď v priebehu konania došlo k úmrtiu jej syna. Preto správne, keďže ide o neodstrániteľný stav, náhle úmrtie osoby, s ktorou žili žalobkyne v spoločnej domácnosti, v danom prípade patrí náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej akákoľvek výška nemôže prispieť k zmierneniu tohto stavu, kde treba brať zreteľ aj na správanie samotnej dotknutej osoby pri neoprávnenom zásahu z hľadiska závažnosti ujmy, berúc do úvahy aj okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo a keďže v konaní bolo preukázané, že dopravná nehoda bola spôsobená zavineným konaním žalovaného v 1. rade, pri ktorom došlo k úmrtiu dcéry žalobkyne v 1. rade a sestry žalobkyne v 2. rade, v danom prípade sa na vzniku dopravnej nehody podieľala aj poškodená, čo jednoznačne vyplýva z trestného spisu a to rozsudku Okresného súdu Košice-okolie sp.zn. 5T/176/12 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 8To/44/2015-312 (č.l. 24-27 spisu) berúc do úvahy nie len samotné prekročenie primeranej rýchlosti žalovaným v 1. rade, ale aj to, že v nočných podmienkach nebohá vybehla spoza autobusu do vozovky bez toho, aby prechádzala cez prechod pre chodcov, resp. ako chodkyňa sa presvedčila, či môže bezpečne prejsť cez vozovku, kde nie je určený prechod pre chodcov s tým, že prechádzala cez vozovku do jazdnej dráhy idúceho motorového vozidla a to so zreteľom aj na posudzovanie právnej kvalifikácie v zmysle § 149 ods. 2 Trestného zákona a preto súd správne berúc do úvahy konkrétne okolnosti danej veci priznal primerané finančné zadostučinenie titulom náhrady nemajetkovej ujmy, žalobkyni v 1. rade vo výške 10.000,00 eur a žalobkyni v 2. rade sumu 5.000,00 eur, keďže žalobkyňa v 2. rade po smrti sestry nemala zdravotné problémy, neliečila sa na psychiatrii a po smrti nebohej sa zo spoločnej domácnosti odsťahovala s tým, že súd prvej inštancie rovnako správne zaviazal oboch žalovaných v 1. a 2. rade na zaplatenie finančného zadostučinenia, čo umožňuje ustanovenia Občianskeho zákonníka s odkazom na § 511 OZ, nakoľko v danom prípade nejde o solidárnu zodpovednosť žalovaných v 1. a 2. rade, ale o ich spoločnú zodpovednosť, čo znamená, že splnením povinnosti jedným zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plniť u druhého žalovaného.

31. Súd prvej inštancie tak správne v zmysle § 13 OZ vychádzal z konkrétnych okolností danej veci pri určení primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy určenej podľa závažnosti ujmy, ako aj okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo s tým, že týmito okolnosťami sú nielen okolnosti na strane samotného škodcu, ale súčasne aj okolnosti na strane dotknutej osoby, ktoré súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku správne vyhodnotil, v kontexte následne učeného právneho posúdenia veci, pričom rozsudok aj zodpovedá v tomto smere ust. § 220 ods. 2 CSP.

32. Vzhľadom k hore uvádzaným skutočnostiam, keďže nie sú vo veci dané odvolacie dôvody strán sporu podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP, odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 s odkazom na ods. 2 CSP.

33. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 CSP a nárok na náhradu trov odvolacieho konania stranám sporu nepriznal, keďže v odvolacom konaní boli všetci odvolatelia čiastočne procesne úspešní a čiastočne neúspešní.

34. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).